

Dr. Birck's Paastande.

Vi har modtaget følgende:

Den norske Foredragsholder, Frk. Fr. Mørck, som i disse Dage har holdt Foredrag paa flere Stederovre i Jylland om de norske Kvinders Deltagelse i det offentlige Liv, udtalte bl. a. følgende:

»Jeg kan ikke undlade at fortælle Dem, at jeg i Høst i Kvindevalgretsforeningen i København hørte en Folketingsmand tale om, hvorfor han syntes Kvinderne ikke burde have Valgret. Hans Argumenter hørte jeg hjemme i mit Fædreland for 20 Aar siden, saa de var mig for saavidt ikke nye. Det var, da afdøde Biskop Heuch i Norges Storting gjorde sig udødelig i vor Kvindesags Historie ved sin Protesten mod Kvinders Deltagelse i noget-somhelst, der laa udenfor Hjemmets snevre Grænser. Hans Tale havde den modsatte Virkning af, hvad den tilsigtede, idet hans Partifæller ikke havde Lyst til at gøre sig solidariske med ham i hans Synsmaade i denne Sag. Og Forslaget om politisk Stemmeret for Kvinder fik derfor den Gang flere Stemmer, end man havde ventet.

En af Folketingsmand, Dr. Bircks Grunde til ikke at ville indrømme Kvinderne Valgret, var, at de manglede Logik. Og saa havde de ikke Retfærdighedssans, sagde han.

Oppe i Kristiania hændte det for et Par Aar siden, at en Kvinde, som fungerede ved Meddomsretten, af Aktor, med Støtte af Defensor, blev anmodet om at trække sig tilbage. Begge mente, at hendes Nærværelse i Retten vilde lægge Baand paa deres Tale- og Eksaminationsfrihed. Den foreliggende Sag gjaldt Utroskab mellem Ægtefæller. For det første fandt Rettens Administrator og den anden fungerende Domsmand, at dette var et uberettiget og ubeføjet Krav, og vedkommende Kvinde selv følte sig krænket over at blive budt dette, da hun sad der i Kraft af sin medborgerlige Ret. Og for det andet vakte Sagen Indignation i Pressen. Et af vore største Hovedstadsblade skrev følgende: »I Sager mellem Mand og Kvinde mener vi, at det er det kvinde-

lige Skøn og den kvindelige Retfærdighedsfølelse, som skal bidrage til den alsidigste og retfærdigste Bedømmelse af Skyld og Uskyld.«

Ikke faar Hr. Dr. Birck mig til at tro, at Retfærdighedssansen skulde være mindre udviklet hos de danske Kvinder end hos de norske! Saa jeg vover gladelig at sætte norsk Erfaring om Kvinders Retfærdighedssans op mod Hr. Doktorens letvindte og ubeføjede Paastand.«

Hvorfor Kvinden skal have politisk Valgret*).

Et Svar til Dr. Birck.

Det havde været været min Mening at tale mod Dr. Birck paa Mødet i Kvindevalgretsforeningen den 16. November, men jeg blev desværre i sidste Øjeblik forhindret i at være til Stede, saa jeg kender kun Doktorens Tale gennem Referater. Alligevel vil jeg forsøge at svare ham, og jeg maa da straks sige, at der hersker en principiel Forskel mellem Dr. Bircks og min Opfattelse af Betingelsen for at faa politisk Valgret.

Betingelsen.

Dr. Birck mener, at politisk Valgret kun skal gives til dem, om hvem man paa Forhaand med nogen Rimelighed kan antage, at de vil tilføre Samfundet en ny Værdi. Og han er sikker paa, at Kvinden ikke vil kunne evne dette.

Jeg er nu temmelig overbevist om, at Valgretten og den deraf følgende Valgbarhed ikke vil blive givet af dette Hensyn. Da Enevælden herhjemme faldt for den demokratiske Regeringsform, var det sandelig ikke, fordi den mente, at de Nationalliberale vilde tilføre Samfundet nye Værdier, men fordi den indsaa, at den ikke kunde bevare sin Magt mere. Den blev tvunget til at gaa frivillig med, som man siger. Overhovedet har intet Samfundslag nogensinde faaet Del i Statsstyrelsen af anden Grund end denne, at de som sad inde med Magten savnede Midler til at forhindre det.

Grundlovens Givere har heller ikke i § 30 forlangt en Sikkerhed for, at

*) Forsinket af Mangel paa Plads.

eventuelle Folketingsmænd kunde tilføre Samfundet ny Værdi. Da denne Fordring ikke stilles til Mændenes Klasse, ved jeg ikke, hvorfor den skulde stilles til Kvindernes Klasse. Jeg følger med Villie Ordet Klasse til, for jeg antager dog ikke, at Dr. Birck mener, at de enkelte Individuer skulde gennemgaa en Ildprøve, før de agtedes værdige; thi i saa Tilfælde maatte Mændene ogsaa prøves, og det var da ikke paa Forhaand givet, at Prøven vilde falde lige heldigt ud for enhver.

Det er min uforgribelige Mening, at enhver Kvinde, der opfylder Grundlovens Fordringer i § 30, skal have samme Ret som Mændene til at afgive sin Stemme paa de politiske Valgdage, og eventuelt stille sig som Kandidat.

Det er som Samfundsborgere Mændene har Valgret; som Samfundsborgere er Kvinderne berettigede til det samme. Dr. Birck maa jo nemlig erindre, at det ikke alene er fysisk, at de to Køn samvirker til Samfundets Bestaaen og Vækst, de gør det ogsaa økonomisk og aandeligt.

Før og nu.

I tidligere Tider var det rent undtagelsesvis, at Kvinder virkede udadtil, de var henvist til Hjemmets snævrere Omraade, hvor der som Regel var fuld Brug for deres Evner og Arbejdskraft. Men siden Maskinerne har erobret Verden og forvandlet Erhvervslevet, er ogsaa Hjemmenes Indretning og Arbejdet i Hjemmet lidt efter lidt undergaaet en Forandring. Der blev ikke i saa høj Grad som tidligere Brug for Kvindernes Arbejde hjemme, da søgte de ud som Mændenes Arbejdskonkurrenter, og Sejren fulgte dem, de viste sig som dygtige og samvittighedsfulde Arbejdere, maaske næsten mere samvittighedsfulde end Mændene. Paa Fabrikker, paa Værksteder, som Handelsmedhjælpere og Kontorister, i Telefon- og Telegrafvæsenet er Tusinder og atter Tusinder sysselsatte til Arbejdsgivernes Tilfredshed. Dog — Mændene har overalt vist sig som Skabningens Herrer og lønnet den kvindelige Arbejdskraft ringere end den mandlige.

Da de store Frihedsideer sejrtrigt